

2021-08-31

Att ge blodtransfusion, mer detaljerat

Socialstyrelsen föreskriver att ansvaret för identitetskontroll av patienten och övriga kontrollåtgärder vid transfusion åvilar den som ger blodtransfusionen, "sätter" blodet.

Behörig att ta blodprov för blodgruppering och/eller förenlighetsprövning är befattningshavare som är utbildad och kompetent för uppgiften. Läkare eller sjuksköterska är ansvarig för att ge blodtransfusion.

1. Identitetskontroll ska ske antingen genom att patienten ombeds uppge namn och personnummer, eller genom att dessa uppgifter (eller annan typ av identifiering t.ex. reservnummer), avläses på patientens identitetsband.
2. Inför transfusion ska den som är ansvarig kontrollera att:
  - patientenuppgifterna på blodenhetens följesedel överensstämmer med patientens styrkta identitetsuppgifter
  - följesedelns uppgifter om tappningsnummer överensstämmer med blodenhetens etikettuppgifter
  - blodenhetens uppgifter om blodenheten och dess särskilda egenskaper överensstämmer med ordinationen
  - erytrocytenhetens blodgrupp är förenlig med mottagarens
  - förenlighetsprövningen för erytrocytenheten är godkänd
  - hållbarhetstiden för blodenheten inte överskridits och hemolys, koagel, missfärgning, grumlighet eller läckage inte förekommer
3. Om patienten får symtom som kan vara en transfusionskomplikation skall transfusionen avbrytas.
4. Patienten ska observeras under transfusionen.
5. Notera i patientjournalen/transfusionsjournalen:
  - datum och tid för transfusionen
  - blodenhetens tappningsnummer och blodgrupp
  - ange typ av blodkomponent (erytrocyter, trombocyter eller plasma)
  - signera
  - eventuell transfusionskomplikation
6. Transfusionstiden beror på patientens kliniska tillstånd, men bör helst ej överstiga 4 timmar/erytrocytenhet.
Plasma och trombocyter transfunderas oftast snabbare, ca 30 min/enhet.

7. Efter transfusionen ska den tomma påsen förvaras på avdelningen, helst i kylskåp, under minst 6 timmar.
8. Transfusionsaggregat avsedda för blodkomponenter skall användas vid transfusion av blodkomponenter (erythrocyter, trombocyter och plasma). Det förhindrar små koagel och fibrinutfällningar att komma in i blodbanan.
9. Blodkomponenter får som regel ej blandas med infusionsvätskor eller andra läkemedel, då risk för hemolys och koagulation finns.

Biologiskt förprov utförs i speciella fall, då det av den för blodcentralen eller den för patientens vård ansvarige läkaren anses erforderligt, t.ex. vid positiv förenlighetsprövning beroende på autoantikroppar hos patienten. Provet innebär att en mindre mängd (ca 20 mL erythrocytkoncentrat) tillförs patienten, varefter patienten övervakas under 20 minuter. Vid symptom tydande på transfusionskomplikation avbryts transfusionen.